

ALTIN POLİTİKALARI SEMPOZYUMU 20-21 ŞUBAT 2009'DA ANKARA'DA GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Odamızca düzenlenen ve ülke gündeminde yoğun olarak yer alan altın madencilığının tüm yönleriyle ele alınmasını amaçlayan Sempozyum, Ankara'da Milli Kütüphane Toplantı Salonunda 20 Şubat 2009 tarihinde saat 9.30'da TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, Odamız Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Torun, Adana Şube Başkanımız Sabahatdin Sakatoğlu, İzmir Şube Başkanımız Muhammet Yıldız ve Zonguldak Şube Başkanımız Erdoğan Kaymakçı'nın yaptığı açılış konuşmaları ile başlamış ve 21 Şubat 2009 günü "KÜRESELLEŞME SÜRECİNDE ALTIN POLİTİKALARI" konulu panelin ardından sona ermiştir. 300 kişinin takip ettiği Sempozyum süresince 19 çağrılı bildiri sunulmuştur.

ODA BAŞKANIMIZ MEHMET TORUN'UN ALTIN POLİTİKALARI SEMPOZYUMU AÇILIŞ KONUŞMASI

Maden Mühendisleri Odası, 1954 yılında 6235 sayılı TMMOB yasası uyarınca kurulmuştur. 1982 Anayasası'nın 135. maddesinde tanımlanan kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşudur. Türkiye sınırları içinde meslek ve sanatlarını yürütmeye yasal olarak yetkili mühendis ve mimarları bünyesinde toplayan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin içinde yer alan ve tüzel kişiliğe sahip olan 23 Odasından biridir.

Odamız, yurt içinde ve dışında maden mühendisliği öğretimi yapan kuruluşların fakülte ve bölümlerinden mezun olarak diploma almış, Türkiye sınırları içinde mesleklerini uygulamaya yasal yetkili olup, mesleki çalışmalarda bulunan tüm maden mühendislerini temsil etmektedir.

Madencilik sektörünün geliştirilmesine yönelik oluşturulacak amaç ve hedefler ile uygulamaların bilimsel ve teknik temeller üzerinde geliştirilmesi, sektörün planlanmasında ülke sanayi sektörleri ile entegrasyonun ön planda tutulması, ülke ihtiyacı enerjinin yerli kaynaklardan karşılanması, aramadan uç ürüne kadar her aşamada ileri teknoloji kullanımının artırılması, sektörde çevre dostu teknoloji ve yöntemlerin kullanılması, madencilik süreçlerinde ya da sonrasında çevrenin korunmasına ya da yenilenmesine yönelik önlemlerin alınmasını amaçlayan ve gerek madencilik mesleğinin gelişmesi gerekse üyelerinin meslek onurları ile hak ve yetkilerinin sağlanması ve korunmasına yönelik etkinlik ve girişimlerde bulunmaktadır. Bütün bu çalışmalarını kamu yararı önceliğinde yürütmektedir.

Kurulduğundan itibaren, ülkemiz

madencilik sektörünün en etkili örgütlerinden biri olarak kabul görmüştür. Söz konusu süreçte, ülkemize ve madencilik sektörüne ilişkin her gelişmeye müdahil olmuş, bireysel ya da küçük grup çıkarından uzak, toplumun ortak yararına odaklanmış çözüm önerilerini yine toplumun önüne seçenek olarak koymuştur. Odamız, özellikle 1970'lerden bu yana, ülkemizin kalkınma, sanayileşme ve madencilik politikalarında, bilim ve teknoloji politikalarının önemine vurgu yapan, kamu yararı ve adil paylaşımından yana yurtsever, toplumcu bir çizgiyi savunan çalışmalarını ve mücadelesini sürdürmüştür.

Madenler; yenilenemeyen ve üretildiklerinde tükenen kıt kaynaklardır. Yapıldığı bölgelere sosyal, kültürel ve ekonomik açıdan önemli katkılar sağlar. Madencilik; emek yoğun bir istihdam gerektirdiğinden işsizliği azaltır. Kırsal kesimden göçleri önleyici ve gelir dağılımını düzenleyici bir etkisi bulunmaktadır. Ülkelerin kalkınmalarında lokomotif görevi görürler. Bu nedenlerle, madencilik ile ilgili politikaların gelecek nesillerin haklarının da kollanarak tayin edilmesi gerekmektedir.

Dünya ekonomisinde yaşanan küreselleşme süreci ile, çok uluslu şirketlerin kar paylarını artırmak amacıyla,

sermayenin ve mal dolaşımının önündeki tüm engeller kaldırılmıştır. Bu gelişmeler, sahip oldukları bilgi birikimi, sermaye kaynakları, ekonomik ve politik güçleri sayesinde dizginleri ellerinde tutan gelişmiş ülkelerin lehine olmaktadır. Ülkemizde 80'li yıllardan bu yana izlenen neo-liberal politikalar ile sağlık, eğitim, sosyal güvenlik, çevre, maden ve tarım alanları çok büyük yıkım görmüş, özelleştirme uygulamaları ile bu ulusun dışından tırnağından artırarak oluşturduğu kamu işletmeleri yok pahasına devredilmiştir. Bunların birçoğu da amacı ve kaynağı belli olmayan yabancılara, küresel sermaye gruplarına hizmet eden yerli işbirlikçilerine satılmak suretiyle elden çıkarılmıştır. Madenlerimiz de bu yanlış politikalar sonucunda talan edilmiş ve emperyalist ülkelerin sanayilerine girdi olarak sunulmuştur.

Son dönemlerde madencilik faaliyetleri arasında yer alan altın madenciliği, toplumda olduğu kadar bilimsel ve teknik çevrelerde de tartışma konusu olmaktadır. Çalışmalara karşı çıkanlarda destekleyenlerde birbirlerini suçlamakta, birbirlerini ihanet içinde görmektedir. Bu tür yaklaşımlar anlamlı bir tartışmanın önüne geçerek belirli noktalarda ortaklaşabilecek kesimleri bile karşı karşıya getirebilmekte, sorunun çözümünü zorlaştırmaktadır. Son zamanlarda gündemde yer alan bu konu, ya işletme teknolojisi ve çevre ya da ekonomik boyutuyla gündeme getirilmiştir. Ancak sorun, bir bütünsellik içinde ulusal madenciliğimizin temel tercihleri ve politikalarının neler olması gerektiği açısından yeterince değerlendirilmemiştir. Sorunların farklı temellerde tartışılması çözümü daha da zorlaştırmıştır.

Odamızın 2008 Mart ayında yapılan 41. Genel Kurulunda söz konusu sorunların tartışılması amacıyla "Altın Politikaları Sempozyumu" yapılması karara bağlanmıştır. Bu Sempozyumda altın

işletmeciliğinden çok uygulanan politikalar ile ekonomik, sosyal sorunların tartışılması amaçlanmıştır.

Konunun detaylı olarak ortaya konulabilmesi için tüm taraflara çağrı yapılmıştır. Merkez Bankası, Altın Borsası, Kuyumcular Odası, Hazine Müsteşarlığı, Gümrük Müsteşarlığı, Maden İşleri Genel Müdürlüğü, Maden İşçileri Sendikası, Meslek Odaları, Odalar ve Borsalar Birliği, Altın Madencileri Derneği, Yöre halkının temsilcileri ve Üniversitelerden konu ile ilgili akademisyenlerimiz sunum yapmak üzere bu Sempozyuma davet edilmişlerdir.

Davetlilerden bir kısmı, değişik gerekçelerle katılımdan vazgeçmişlerdir.

Sempozyuma katılan tarafların görüşlerini özgürce aktarması önemlidir. Bu amaçla her tür düşüncenin dinlenmesi ve sorularla zenginleştirilmesi Sempozyumun verimliliğini artıracaktır.

Odamız, doğal kaynaklarımızın kamu yararı önceliğiyle değerlendirilmesi gerektiğini her platformda vurgulamaktadır. Bu nedenle düzenlenen Sempozyumun amacına ulaşacağına inanmaktayız. Sempozyuma katkı koyan herkese Odam ve şahsım adına teşekkür ederim.

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet SOĞANCI'nın Açılış Konuşması

Değerli Katılımcılar, Sevgili Arkadaşlar
Hepinizi Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu adına saygıyla, sevgiyle, dostlukla selamlıyorum.

Değerli Katılımcılar,

Shakespeare, Atinalı Timon'un ağzından altına dair şöyle söylemiş: Altın sarı, göz kamaştırıcı, değerli altın!

Bunun şu kadarı karayı ak, çirkini güzel, eğriyi doğru, adiyi soylu, yaşlıyı genç, korkağı yiğit eder,

...Ah tanrılar nedir bu? Niçin bu?

Rahiplerinizi, uşaklarınızı, yanınızdan kaçırrır,

Çeker güçlü insanların yastıklarını başlarının altından.

Bu sarı köle: din de kurar, din de bozar, kutsar lanetliyi.

Hırsızlara yer, senatörlere kürsüde ün, şan, saygınlık kazandırır.

Haydi, git adı batası çamur!

Sen değil misin milleti birbirine düşüren"

Evet, yüzyıllardır, insanları peşinden koşturan, onların vazgeçilmez tutkusu haline gelen bu sarı metalin gücü nereden gelmekte? Gelecek zaman içerisinde yine bu gücünü koruyabilecek mi? Altın; kapitalist küreselleşmenin bu kriz döneminde de, hisse senedi, bono, gayrimenkul gibi sermaye biriktirme araçlarının yanında sürgit yerini koruyacak mı? Yoksa yerini başka bir şeye mi bırakacak? Altın üretim sisteminin bizlere bıraktığı nedir? Altın, stratejik bir maden midir? Yoksa Atinalı Timon' nun dediği gibi, "adı batası çamur" mudur?

Maden Mühendisleri Odamızın düzenlediği bu sempozyumda, geçmiş-

ten günümüze ve bu günden geleceğe doğru altının üretiminden tüketimine, ekonomi içerisindeki serüvenine bakarak, yukarıdaki sorulara da yanıt verileceğini, bizlerin uygulayacağı politikalara ışık tutacak önerileri alacağımızı biliyoruz.

Öncelikle Maden Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Üyelerini, Sempozyum Yürütme Kurulu Üyelerini, şüphesiz Oda çalışanı arkadaşlarımı böylesine önemli bir konunun programa dönüştürüp uygulamasındaki özverileri nedeniyle kutluyorum. Bu sempozyumda, değerli araştırmacılar, konunun uzmanları oturumlarda bilgilerini bizlerle paylaşacaklar, görüş ve önerileriyle konu aydınlanacak. Sunulan bildiriler yeni açılımlara neden olacak. Emek verenlere teşekkür ederim.

Değerli katılımcılar,

Kapitalist küreselleşmenin küresel krizi döneminde TMMOB, bu sempozyumda, bir varlık nesnesi olan altının sadece salt bir kazı, kırma eleme ve kimyasal proses olarak ele alınmayıp, insan yaşamını etkileyen ekonomik değer olma özellikleri yanında sosyal boyutu ile hukuki ve siyasal irade kullanım süreçlerinin de ele alınarak değerlendirilmesini önemsemektedir.

Değerli katılımcılar,

İnsanın ellerini ve aklını kullanmada yetkinleşmesi ile birlikte doğayı kendi gereksinimleri doğrultusunda düzenlemeye çalıştığını ve değiştirdiğini biliyoruz.

Başlangıçta salt biyolojik varlığını sürdürmek ve korunmak için sert kayalarda ve metallere basit aletler yapan ilk insanlar, süreç içinde estetik duygu ve düşüncelerinin gelişmesi ile bağlantılı olarak süs nesnelerini günümüzde hayret ettiğimiz, anlamaya çalıştığımız ve hayranlık duyduğumuz objeleri yapmışlardır.

Altın hava ve sudan etkilenmemesi, kolay işlenmesi, doğal renk ve parlaklığı gibi nedenlerle takıların, süs nesnelerinin ve kutsal objelerin temel hammaddesi olmuştur. Paranın değişim aracı olarak ortaya çıkması sonrasında para olarak kullanılmasıyla itibari değerinin sürekli artış gösterdiği biliniyor.

Feodalizmin egemen olduğu dönemlerde kral hazinelerinde konak ve saraylarda sahne alan altın; kapitalist üretim ilişkilerinin başlangıç döneminde para piyasasının altına dayandırılması ile merkez bankalarının karanlık kasalarında hapsedilmiştir. Yenilip, içilmeyen doğal ortamda bozunmayan, bozulmayan istenildiğinde kolaylıkla paraya dönüştürülen altın günümüzde de bir varlık belirtecidir.

Altın, şahısların tasarruf aracı, şirketlerin sermayeleri olarak korunmakta ya da altın üretimi ile ilgili madencilik alanında faaliyet gösteren şirketlerin, uluslararası boyutlarda arama ve üretim yapan altın tekellerinin hisse senetlerinin borsada değer kazanması veya kaybetmesinin önemli bir aracı durumundadır.

Altın aramacılığı ve işletmeciliği konusu insanlık tarihi kadar eski olmasına karşın ülkemizde konunun bilimsel

ölçekte ele alınması 1930'lu yıllarda olmuştur. 1933 yılında 2189 sayılı kanunla Altın Arama ve İşletme İdaresi Başkanlığı kurulmuş, bu kurum 1935 yılında Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü'nün kurulmasıyla işlevsiz hale gelmiş ve kapanmıştır. 1970 yılından sonra MTA Genel Müdürlüğü tarafından altına yönelik bilimsel ve teknik araştırmalara ağırlık verildiği görülüyor.

1980 sonrası düşük tenörlü altın yataklarının işletilmesinin ekonomik hale gelmesi, küreselleşmenin etkisiyle uluslararası şirketlere kanunla tanıyan haklar ve devlet güvenceleri altın aramacılığı ve işletmeciliğinin büyük ölçeklerde yapılmasında etkili olmuştur.

Uluslararası ölçekte altın üretimi yapan şirketlerin bu alanı işgal etmeleri ülkemizde yaşanan antidemokratik yapının sonucudur. Madencilik faaliyeti yürüten devlet kuruluşlarında var olan kurum kültürleri yok edilmiş plansız, öngörüsüz günü kurtarmak adına yapılan çalışmalarla madencilik alanında dolayısıyla altın madenciliğinde boşluk yaratılmıştır.

Uluslar arası sermayenin madenciliğe yönelik ilgi alanının altın olması da bir tesadüf değildir. Sondajlı aramalarda maliyetlerin yüksekliği ve riskler ile

zenginleştirme tesislerinin ilk yatırım masraflarının fazla oluşu, altın rafineasyonunun yurt dışında yapılması, yanlış politikalar kamunun bu konuda yatırım yapmasını engellemiştir. Altın işletmeciliği yöntem ve kazı işlemleri açısından diğer metal işletmeciliğinde uygulananlardan farklı olmamakla birlikte zenginleştirme işi; kırma, eleme, kimyasal madde kullanımı ve atık kontrolü yüksek maliyetlidir. Altın işletmeciliği emeğin değerinin ve enerji maliyetlerinin, çevre duyarlılığının yüksek olduğu kurallara uyulan ülkelerde sürdürülmesi zor bir faaliyettir. Oluşan ve oluşturulan koşullar uluslar arası sermayenin altın işletmeciliğinde yer almasına neden olmuştur.

Ülkemizde altın işletmeciliğinin Bergama'da başlanması ile gelişen süreçte yaşananlar ve yöre halkının mücadelesi Türkiye Demokrasi Mücadelesi tarihindeki haklı yerini almıştır. Bergama ve Eşme'de yargı kararlarına uyulmaması, arama ve işletme sürecinde çevre, ekonomi ve toplum arasında denge kurulmaması ve/veya bunun gereklerinin sağlanmaması bilinen konulardır.

Toplumun bileşenleri arasında da konu anlamsız bir şekilde çözümsüzlüğe endekslenmiştir. Altın işletmeciliği ve zenginleştirme faaliyetlerini mesleğin icrasının vazgeçilmezi olarak algılayanın ya da eksik donanımla karşı çıkışın varlığını düşünmenin ortak aklın ışığında toplumsal faydayı yaratmayı öngören çalışmayı geciktirdiğini de görmek zorundayız.

Ülkemizde mücevherat sektörünün büyüklüğü göz önüne alındığında, çalışanlar yararına bu sektörün sorunları gözetilmeli ve çözüm bulma yönünde adım atılmalıdır.

Bir devletin Merkez Bankalarında ve halkının elinde altın birikiminin yüksek olması ülke için stratejik bir önemdedir. Bu husus göz ardı edilmemelidir.

Altının stratejik bir maden olduğu kabul edildiğinde, mevcut maden kanununda bu doğrultuda düzenlemeler yapılmalıdır.

Tüm doğal kaynaklar gibi altının da, tükenen ve yenilenemez olduğu düşünülürken işletmeciliğinde kamu yararı göz ardı edilmemelidir. Altının üretiminden kullanımına kadar her aşamasında kamu yararı gözetilmelidir.

Çevre faktörü göz ardı edilerek madencilik faaliyetinin yürütülmesi, mümkün değildir. Altın işletmeciliği; diğer ma-

den işletmelerinden çok daha fazla doğaya atık bırakan bir işletmeciliktir. Getirdikleri yanında, götürdükleri düşünülürken, bu işletmelerin sahipliği özel sektöre bırakılamaz. Gerçek sahibi halkımız olan ve yenilenemez özelliğinden dolayı gelecek nesillerimizin de hak sahibi olduğu altın dahil tüm stratejik madenlerimiz, kamu eliyle işletilmelidir.

Altın işletmeciliği yapılan yerlerde, yöre halklarının haklı mücadelesi sadece "çevre politikaları" ile değil, bununla birlikte "sınıfsal" bir temelden yükselmelidir. TMMOB bu mücadeleye omuz vermeye devam edecektir.

Değerli katılımcılar,

Biz inanıyoruz: Bu sempozyum süresince bilim insanlarının, teknik uygulamacıların, ekonomik, sosyal ve siyasal araştırmacıların, hukuk insanlarının görüş, öneri ve katkıları ile altın politikaları tartışılacak ve halkımızın aydınlık geleceğine yönelik yürüttüğümüz çalışmalarımızın anlam kazanması sağlanmış olacaktır.

Hepinize saygılar sunuyorum.

ALTIN POLİTİKALARI SEMPOZYUMU SONUÇ BİLDİRGESİ

Odamızın 41. Olağan Genel Kurulu'nda alınan karar gereğince, "Altın Politikaları Sempozyumu" 20-21 Şubat 2009 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda, konunun tarafları olan Merkez Bankası, Altın Borsası, İstanbul Kuyumcular Odası, Hazine Müsteşarlığı, Gümrük Müsteşarlığı, Maden İşleri Genel Müdürlüğü, Maden İşçileri Sendikası, Meslek Odaları, Odalar ve Borsalar Birliği, Altın Madencileri Derneği, yöre halkının temsilcileri ve üniversitelerden konu ile ilgili akade-

misyenlerimiz davet edilmiştir. Ancak, davetlilerin bir bölümü değişik gerekçelerle Sempozyuma katılmamıştır.

Çağrılı 19 bildirinun sunulduğu Sempozyumda "Altın ve Ekonomi", "Altın İşletmeciliği ve Çevre", "Altın ve Madencilik" ile "Altın İşletmeciliğinin Sosyal Boyutu" konuları işlenmiştir. Yaklaşık 300 kişi tarafından takip edilen Sempozyumun son oturumunda "Küreselleşme Sürecinde Altın Politikaları" konulu bir panel gerçekleştirilmiştir.

İki gün süren Sempozyumda dile getirilen görüş ve öneriler ana başlıklarıyla aşağıda özetlenmiştir:

- Madenler, yenilenemeyen ve üretildiklerinde tükenen kıt kaynaklardır. Ekonomik rezervler belirli bölgelerde yoğunlaşmıştır. Bu nedenle madencilikte yer seçme şansı yoktur, madenin bulunduğu yerde üretilmesi zorunludur. Yapıldığı bölgelere sosyal, kültürel ve ekonomik açıdan önemli katkılar sağlayıp emek yoğun bir istihdam gerektirdiğinden, kırsal kesimden göçleri önleyici ve gelir dağılımını düzenleyici bir etkisi bulunmaktadır. Dolayısıyla, madencilik ile ilgili politikaların oluşturulmasında, gelecek nesillerin haklarının da kollanarak tayin edilmesi gerekmektedir.

- Sanayi başta olmak üzere, ekonominin diğer sektörlerinin hammadde gereksinimlerini sağlayan madencilik sektörü, ekonomik kalkınmayı başlatan sanayileşmenin lokomotifidir.

- Dünya ekonomisinde yaşanan küreselleşme sürecinde, çok uluslu şirketlerin kar paylarını artırmak için, sermaye ve mal dolaşımının önündeki tüm engellerin kaldırılması amaçlanmıştır. Bu gelişmeler, sahip oldukları bilgi birikimi, sermaye kaynakları, ekonomik ve politik güçleri sayesinde dizginleri ellerinde tutan gelişmiş ülkelerin lehine olmuştur. Ülkemizde 80'li yıllardan bu yana izlenen neo-liberal politikalar ile sağlık, eğitim, sosyal güvenlik, çevre, maden ve tarım alanları çok büyük yıkım görmüş, özelleştirme uygulamaları ile bu ulusun dışından tırnağından artırarak oluşturduğu kamu işletmeleri yok pahasına, bir çoğu da amacı ve kaynağı belli olmayan yabancılara, küresel sermaye gruplarına hizmet eden yerli işbirlikçilerine satılmak suretiyle elden çıkarılmıştır.

- Bu çerçevede, yatırım yapılmayarak üretimden çekilmek zorunda bırakı-

lan kamu madencilik kuruluşlarımız ile küçük yerli işletmeler, son aşamada yabancı şirketlerin eline geçmekte ve kaynaklarımız bu güçler tarafından kullanılmaktadır. İçinde bulunduğumuz dönemde ise, giderek etkisizleştirilen MTA, TTK, TKİ ve ETİ MADEN gibi kamu madencilik kuruluşlarının bazılarında özelleştirme çalışmalarının hızlandığı yetkililerce daha sık dile getirilmektedir.

- Tüm alanlarda olduğu gibi madencilik sektöründe de kamu denetimi gevşetilmiştir. Bunun sonucunda yasalarda belirtilen denetimler dahi yeterince yapılamamakta, önlemlerin alınıp alınmadığı denetlenememekte ve genel anlamda bir güvensizlik ortamı oluşmaktadır. Meslek Odaları da devre dışı bırakılarak, kamusal denetimin göz ardı edilmesiyle serbest piyasa mantığı gereği "bırakınız yapsınlar bırakınız geçsinler" düşüncesi her alanda egemen olmuştur.

- Ülkemizin sanayileşmesinin emperyalist güçlerce engellenmesi ve buna bağlı olarak mamul madde üretiminin yeterince gerçekleştirilememesi, madenlerimizin hammadde olarak ihracına neden olmaktadır. Madenlerimizin ham madde olarak ihraç edilmesi ise, yer altı kaynaklarımızın ülke ekonomisine katkısını engelleyerek bir daha yerine koyamayacağımız bu kaynakların açık bir sömürüye sunulması anlamına gelmektedir.

- Altın, diğer madenlerimiz gibi yeraltı zenginliklerinden biridir. Resmi raporlara göre, ülkemizde 600 ton işletilebilir altın rezervi bulunmaktadır. Bu rakam aramalara bağlı olarak artabilecektir. Altın madeninin aranması ve madencilik üretim tekniklerinin diğer metal madenlerinden önemli bir farkı yoktur. Hiçbir madenin arama ve sondaj çalışmalarında siyanür kullanılmamaktadır. Ancak bu konuda kamuoyu zaman zaman yanlış ve eksik

bilgilendirilmektedir. Siyanür, altının cevher içerisinden alınmasında, tanelerinin boyutuna ve cevherin özelliklerine göre kullanılan bir kimyasal olup, dünya altın üretiminde % 83 oranında uygulanmaktadır. Ülkemizde bir yılda kullanılan 300.000 ton siyanürün 3.500 tonu madencilik sektöründe tüketilmektedir.

- Son yıllarda yöresel muhalefet hareketleri ve hukuk mücadeleleriyle gündeme gelen altın madenciliği, ya işletme teknolojisi ve çevre ya da ekonomik boyutuyla tartışılmaktadır. Ancak sorun, bir bütünsellik içinde ulusal madenciliğimizin temel tercihleri ve politikalarının neler olması gerektiği açısından yeterince değerlendirilmemiştir. Sorunların farklı temellerde tartışılması çözümü daha da zorlaştırmıştır.

- Hiçbir ülkede toplumun bütün ihtiyaçlarını karşılayacak kadar yeterli kaynak olmadığından, üretimde kullanılacak kıt kaynaklar konusunda doğru bir planlama ve tercih yapmak bir zorunluluk olmaktadır. Yapılan tercihin rasyonel sayılabilmesi için, feda edilen alternatiflerin toplam maliyetlerinin, yapılan tercihten fazla olması gerekir. Bu nedenle, tüm ekonomik faaliyetlerde olduğu gibi, her altın madeni için alternatifler ortaya konulmalı, alternatif maliyet analizleri yapılmalı ve bu verilere göre tercihte bulunulmalıdır. Yapılacak tercihlerde sosyal maliyetlerin de gözetilmesi gerekmektedir.

- Altın madenciliği, dünyada çevre konusunda duyarlı pek çok ülkede gerekli önlemler alınarak yapılmaktadır. Günümüzde çevreye karşı duyarlı birçok ülkede sadece altın değil her türlü yeraltı kaynağı, (maden, petrol, doğal gaz, endüstriyel hammadde vb.) yerüstü zenginliklerine ve çevreye zarar vermeyecek şekilde planlanıp işletilmektedir. Dolayısıyla bazı özel du-

rumlar (arkeolojik alan, sit alanı, milli park, vb.) dışında madencilik, uygun bir planlamayla çevre ile barışık olarak yapılabilmektedir. Bu konuda gelişmiş ülkelerdeki olumlu örnekler ülkemizde de uygulanmalıdır.

- Ekonomi, insan gereksinimlerinin giderilmesi yönündeki etkinliklerdir. Politika da bu gereksinimlere konu olan kıt kaynakların bölüşümü, bunun amaç, araç ve yöntemleridir. Dolayısıyla, her ekonomik etkinlik bütün insanları ilgilendirdiği gibi politika da bütün insanlar içindir. Altın madenciliği de, ekonomik bir faaliyettir ve politik alanın içindedir. Buna rağmen, uzmanlarımızın bir kısmı konuya seçkin bir anlayışla yaklaşmaktadır. Bu konuda kendilerinden başkalarının görüş açıklamalarına tepki göstererek, karar alma ve uygulama süreçlerinde de yalnızca kendilerini yetkin görmektedirler. Bilgiye sahip olmak, uzman olmak önemli bir kimliği ifade etmektedir. Ancak bu kimlik, uzman kişinin aynı zamanda bir yurttaş ve bir insan kimliğine de sahip olduğu gerçeğini ortadan kaldırmamaktadır. Üstelik uzman kimliğinin, yurttaş kimliği ve insan kimliği ile çelişmemesi gibi bir zorunluluk da bulunmaktadır.

- Yerel halkın onayını almamış hiçbir ekonomik girişimin ülkeye yarar getirmesi beklenemez. Madencilik sektörüne ilişkin alınacak kararlarda ilgili yöre halkının da katılımı sağlanmalıdır. Halkın eğilimlerinin her zaman rasyonel bir düşünce temeline dayandığı söylenemez. Halkın her tercihini destekleyen popülist bir anlayış içinde bulunmak da doğru olmayabilir. Ancak, halkın olası yanlış eğilimlerinin bilgi eksikliğinden kaynaklandığı kabul edilmelidir. Bu durumda; aydınların ve uzmanların halktaki bu bilgi eksikliğinin giderilmesinde önemli bir sorumluluğu bulunmaktadır.

- Türkiye bir hukuk devletidir. Yargı

kararlarının uygulanması, ekonomik gerekçelere dayandırılarak antide-mokratik uygulamalarla engellenme-melidir. Ancak kararların daha sağlıklı alınabilmesi için konuyla ilgili ihtisas mahkemelerinin kurulması ayrıca de-ğerlendirilmelidir. Bu çerçevede bilir-kişilik kurumu da yeniden düzenlen-melidir.

- Maden Kanunu'nun beyan esasına dayanması nedeniyle, ihracat yapılan ürünün eksik beyan ile (miktar ve te-nör olarak) yurtdışına çıkarılması ih-timal dahilindedir. Bu durumda elde edilen değerlerin önemli bir miktarı ülke içerisinde kalmayıp, çok uluslu firmaların kasasına akabilecektir. Bu nokta dikkatle irdelenmeli, gerekli düzenlemeler bu doğrultuda yapıl-malıdır.

- Milli parklar, sit alanları gibi özellik arz eden alanlarda madencilik faa-liyetlerinin yanında, sanayi tesisleri, yapılaşma dahil hiçbir faaliyete izin verilmemelidir.

- Her şeye rağmen madencilik yapı-lsın düşüncesi ne kadar yanlışsa, hiçbir şekilde madencilik yapılmasın düşün-

cesi de en az o kadar yanlış bir yakla-şımdır.

- Anayasanın 168. maddesine göre "Madenler devletin hüküm ve tasarru-fu altındadır". Ayrıca Odamızın yıllardır dile getirdiği "MADENLERİN GERÇEK SAHİBİ HALKTIR" gerçeği doğrultu-sunda, her yurttaşın hak sahibi oldu-ğu madenlerimizin her türlü sömürü ve talana karşı korunması önemli bir sorumluluktur.

-Değişen dünya ve ülke gerçekleri göz önüne alınarak stratejik madenlerimiz yeniden belirlenmelidir.

- Gerçek sahibi halkımız olan, yenile-nemez ve tükenme özelliğinden do-layı gelecek nesillerin de hak sahibi olduğu tüm stratejik madenlerimiz kamu eliyle ve kamu yararı gözetile-rek işletilmelidir.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.

TMMOB

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI

YÖNETİM KURULU

24 Şubat 2009, Ankara

SAYIN ÜYEMİZ

Madencilik Bülteninin düzenli ve nitelikli biçimde çıkartılması sizlerin de etkin desteği ile mümkündür. İnceleme, araştırma, derleme, haber, yorum, anı, öykü, şiir ve diğer ürünlerinizle bültenimizi desteklemenizi bekliyoruz. Katkılarınız bizlere yol gösterecektir. Sektördeki bilimsel ve teknik tartışmalar mesleğimizin ve madenciliğimizin gelişmesine katkı sağlayacaktır